

18.12.24(M)

(i) Printed Pages : 4 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

4	5	0	0	3
---	---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	1
---	---	---	---

B.Ed. (General) 1st Semester
(2124)

TECHNIQUES OF TEACHING (In all Mediums)
(Same for USOL Candidates of 1st Semester)

Paper : F-1.3

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 40

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. 9 (Unit-V) which is compulsory and selecting **ONE** question each from Units I-IV. Each question carries 8 marks.

UNIT-I

1. Discuss the concept of teaching and also enumerate maxims of teaching. 8
2. Discuss the professional ethics of teachers and also specify teacher accountability. 8

UNIT-II

3. Explain the concept and procedure of micro teaching and describe the basic components of Questioning Skill. 8
4. Explain the concept of micro teaching and how far this technique is effective in modifying teacher behavior. 8

UNIT-III

5. Explain the concept, characteristics and assumptions of Model of Teaching. 8

6. Describe the assumptions and fundamental elements of an Inductive Thinking Model. 8

UNIT-IV

7. Describe the concept, types and principles in Communication. 8
8. Discuss the role of e-learning and social media in teaching. 8

UNIT-V

9. Write short notes on the following : 4×2=8
- Principle of Teaching.
 - Scope of Computer Assisted Instruction.
 - Merits and Demerits of Simulated Teaching.
 - Role of Open Educational Resources.

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पाँच प्रश्न हल करें, जिसमें प्रश्न संख्या 9 (यूनिट-V) शामिल है जो कि अनिवार्य है और यूनिट I-IV से प्रत्येक में से एक प्रश्न का चयन करें। प्रत्येक प्रश्न 8 अंक का है।

यूनिट-I

1. शिक्षण की अवधारणा पर चर्चा करें और शिक्षण के सिद्धांतों की गणना करें। 8
2. शिक्षकों की व्यावसायिक नैतिकता पर चर्चा करें और शिक्षक की जवाबदेही भी निर्दिष्ट करें। 8

यूनिट-II

3. सूक्ष्म शिक्षण की अवधारणा और प्रक्रिया की व्याख्या करें और प्रश्न कौशल के बुनियादी घटकों का वर्णन करें। 8
4. सूक्ष्म शिक्षण की अवधारणा की व्याख्या करें और यह तकनीक शिक्षक व्यवहार को संशोधित करने में किस हद तक प्रभावी है ? 18

यूनिट-III

5. शिक्षण के मॉडल की अवधारणा, विशेषताओं और मान्यताओं की व्याख्या करें। 8
6. एक प्रेरक सोच मॉडल की मान्यताओं और बुनियादी तत्वों का वर्णन करें। 8

यूनिट-IV

7. संचार में अवधारणा, प्रकारों और सिद्धांतों का वर्णन करें। 8
8. शिक्षण में ई-लर्निंग और सोशल मीडिया की भूमिका पर चर्चा करें। 8

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखें : 4×2=8
- शिक्षण का सिद्धांत।
 - कंप्यूटर सहायता प्राप्त निर्देश का दायरा।
 - नकली शिक्षण के गुण और दोष।
 - मुक्त शैक्षिक संसाधनों की भूमिका।

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- कुल पੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9 (ਯੂਨਿਟ-V) ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ I-IV ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 8 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ। 8
2. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੇ ਮੂਲ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 8
4. ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਅਸਰਦਾਰ ਹੈ। 8

ਯੂਨਿਟ—III

5. ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 8
6. ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਰਕ ਸੋਚ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ—IV

7. ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਪ, ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 8
8. ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ ਈ-ਲਰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ—V

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (i) ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।
 - (ii) ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਸਿਸਟਡ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ।
 - (iii) ਸਿਮੂਲੇਟਿਡ ਟੀਚਿੰਗ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼।
 - (iv) ਮੁਕਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ। 4×2=8